

**การประเมินผลการพัฒนาระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี
ของเครือข่ายองค์กรชุมชนจังหวัดตราด**
**THE EVALUATION OF GOOD GOVERNANCE PROCESS IN TRAT COMMUNITY
NETWORKS**

จินตนา เสี่ยงสลัก

มหาบัณฑิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ แขนงวิชาการบริหารรัฐกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ดร.เทพศักดิ์ บุญยรัตพันธุ์

รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ดร.สุรพร เสี่ยงสลาย

รองศาสตราจารย์ประจำสาขานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัดตราด (2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัดตราด (3) เพื่อเสนอแนะแนวทางและวิธีปฏิบัติงานของเครือข่ายองค์กรชุมชนในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัดตราดรูปแบบการวิจัยที่ใช้คือการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรที่เป็นหน่วยการศึกษาคือ เครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัดตราด 9 เครือข่าย ตัวแทนประชากรจำนวน 72,704 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 398 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามเท่ากับ .95 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณแบ่งออกเป็น 2 วิธี คือ (1) การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ (2) การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงอนุมาน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การวิเคราะห์ถดถอยแบบขั้นตอน ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้กรอบ CIPP model

ผลการศึกษาพบว่า (1) ระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัดตราด มีไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 (2) ตัวแปรด้านการนโยบายไปปฏิบัติ ตัวแปรด้านสมรรถนะในการทำงาน ตัวแปรด้านความคาดหวัง และผลประโยชน์ ตัวแปรด้านการมีส่วนร่วม และตัวแปรด้านการพัฒนาองค์กร มีอิทธิพลต่อระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัดตราดสามารถอธิบายระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัดตราดรวมกันได้ร้อยละ 78.2 และ (3) ข้อเสนอแนะจากการวิจัยได้แก่ ควรพัฒนาศักยภาพแกนนำให้มีความรู้และสามารถพัฒนาการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี การมีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การถ่ายทอดองค์ความรู้สู่คนรุ่นใหม่ การนำเครือข่ายองค์กรชุมชนเข้าสู่งานรับรองสถานภาพองค์กรชุมชน และการจัดตั้ง จัดตั้งสภาองค์กรชุมชน การทำแผน การเคลื่อนงานจากฐานข้อมูลจริงจากชุมชน การนำหลักธรรมในพระพุทธศาสนาใช้ได้แก่ ศีล 5 หิริโอตตปปะ พรหมวิหาร 4 และอิทธิบาท 4 การมีเจตคติที่ดี การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลแบบเสริมพลัง การพัฒนาระบบการเงิน/บัญชี ส่งเสริมการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินงาน ร่วมรับผิดชอบ และร่วมติดตาม เครือข่ายองค์กรชุมชนจะเข้มแข็ง ฟังตนเองได้ สามารถแก้ไขปัญหา พัฒนาชุมชน นำชุมชนตราดสู่การมีสุขอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ : การประเมินผล การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี เครือข่ายองค์กรชุมชน

ABSTRACT

The purposes of this study were to: (1) study the success level of good governance process of Trat community networks; (2) study factors that influenced the success level of good governance process of Trat community networks; (3) recommend appropriate approach and procedures of the community networks for successfully implementation of good governance process of Trat community networks. Samples were 9 community networks drawn from Yamane formula with 95% confidential level. Instruments employed were questionnaire used with 398 committee and networks members and interview to be used with provincial committee. Cronbach's Alpha which was applied for reliability test was at .95. The quantitative data was analyzed via computer program. Statistical tools were percentage, mean, standard deviations, t-test, one-way ANOVA and regression model stepwise. Content analysis was used to analyzed qualitative data with CIPP model.

The research revealed that (1) the success of good governance process of community networks was not lower than 70%. (2) Factors consisted policy implementation, competency in work, expectation, motivation, organization improvement and cooperation were influenced the success of good governance process of community networks with problem solving in community networks at 78.2%. and (3) The recommendation from this research were following; it should be supported potential improvement, good governance knowledge and developed, seminar and meeting should be always organized, forward knowledge to new generation, certificated community networks and establish to community network council, made an action plan from the truth data of community, promote work with Buddhism principle such as 5 Morality, Oattappa modesty, 4 Cardinal virtues and 4 Action, good attitude, empowerment monitoring followed and evaluated process, develop financial system and encourage all of part of state agency and community to participated in work; think, decide, action, responsible and follow up. Community networks should vigorous, rely on oneself, could be developed and solved community's problem lead Trat community to sustainable happiness.

Keywords: Evaluation, Good Governance, Community networks

บทนำ

แนวคิดการพัฒนากระบวนการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของประเทศไทยปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 หรือที่เรียกกันว่าเป็น "รัฐธรรมนูญฉบับประชาชน" ในรัฐบาลภายใต้การนำของนายชวน หลีกภัย เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ต่อมาได้ประกาศใช้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ซึ่งนายกรัฐมนตรีลงนามเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2542 ต่อมาในยุครัฐบาลภายใต้การนำของพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร ได้ยกเลิกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 และประกาศใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 และยังใช้มาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งเป็นแนวทางที่จะนำไปสู่การ

พัฒนาแบบยั่งยืน ด้วยหลักการบริหาร 6 ประการ อันได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ได้พยายามคิดค้นดัดแปลงระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีที่เหมาะสมกับรูปแบบและลักษณะงานที่ตรงตามความต้องการของประชาชน

จังหวัดตราดมีการรวมตัวของภาคประชาชนเป็นเครือข่ายองค์กรชุมชนระดับจังหวัดที่มีผู้ที่มีจิตอาสาเข้ามาทำงานพัฒนาและแก้ไขปัญหาในชุมชนจังหวัดตราด ซึ่งเป็นองค์กรชุมชนที่มีความมุ่งมั่นประสานพลังร่วมกับหน่วยงานภาครัฐในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชน แต่การดำเนินการของภาคประชาชนที่เกิดจากการรวมตัวของแกนนำชุมชนที่มีใจอาสา ต้องมีการพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดีในรูปแบบที่เหมาะสมที่จะทำให้เครือข่ายองค์กร

ชุมชนเป็นทุนสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งของประเทศ
ให้สามารถในการแข่งขันกับนานาชาติได้

ผู้ศึกษามีความสนใจศึกษาระดับความสำเร็จของ
การพัฒนาระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีในเครือข่าย
องค์กรชุมชน จังหวัดตราด ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ
ของการพัฒนาระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีใน
เครือข่ายองค์กรชุมชน และเสนอแนะแนวทางปฏิบัติงานแก่
เครือข่ายองค์กรชุมชนในการปรับปรุงระบบการบริหาร
จัดการบ้านเมืองที่ดีในเครือข่ายองค์กรชุมชนทั้งในระดับ
จังหวัด ระดับกลุ่มจังหวัด ระดับภาค และระดับประเทศ
ต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัดตราด

2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัดตราด

2.3 เพื่อเสนอแนะแนวทางและวิธีปฏิบัติงานของเครือข่ายองค์กรชุมชนในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัดตราด

3. ขอบเขตของการวิจัย

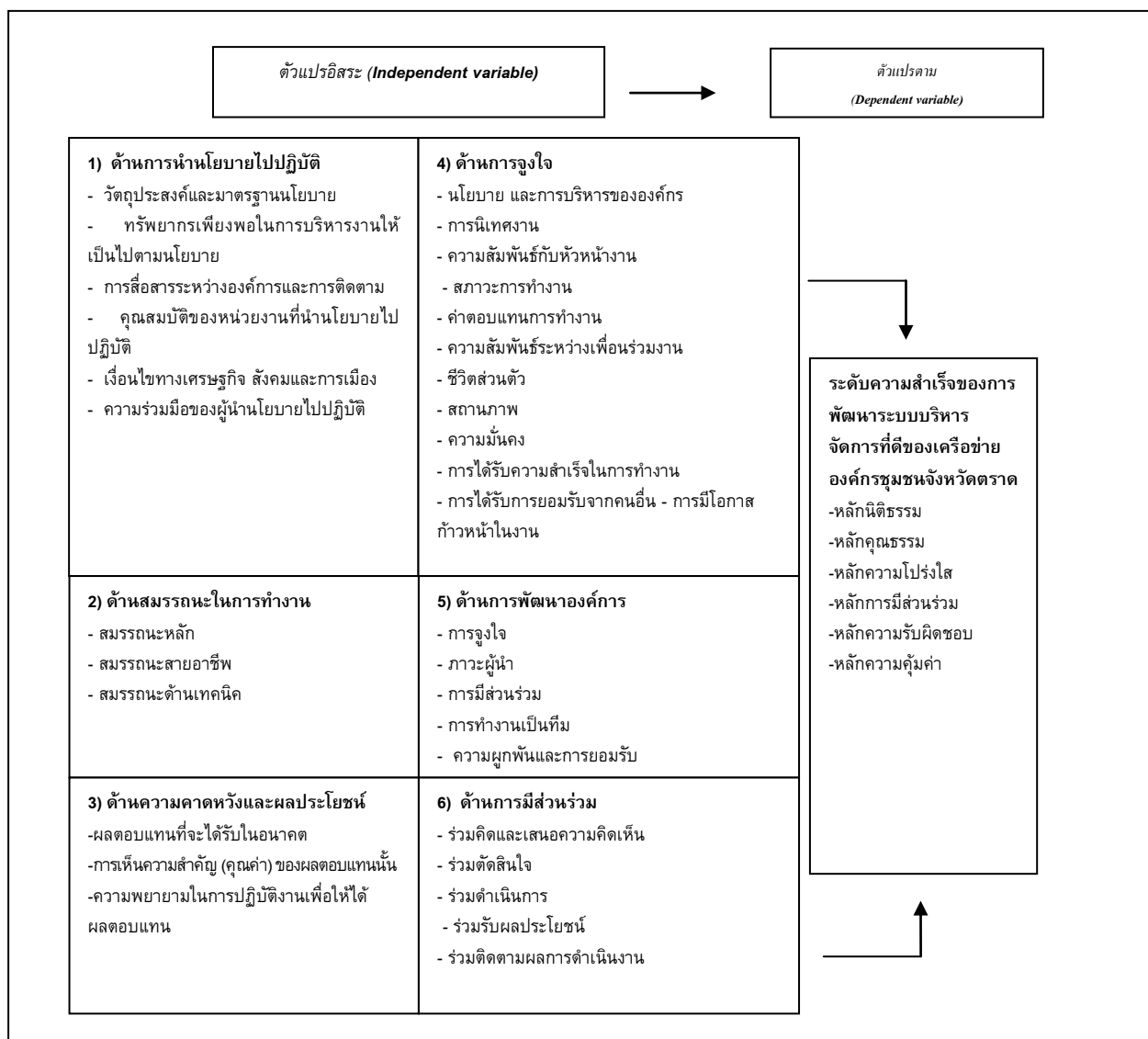
1. ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการศึกษาระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเครือข่ายองค์กรชุมชน ปัจจัยที่มีอิทธิพลและข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเครือข่ายองค์กรชุมชนให้ประสบความสำเร็จ

2. ขอบเขตด้านพื้นที่ เป็นการศึกษาระดับความสำเร็จในการนำหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติในเครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัดตราด

3. ขอบเขตด้านตัวแปร แบ่งเป็น 2 ส่วนได้แก่
(1) ตัวแปรอิสระ (Independent variable) คือ ตัวแปร 6 ด้าน ได้แก่ตัวแปรด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตัวแปรด้านสมรรถนะในการทำงาน ตัวแปรด้านความคาดหวังและผลประโยชน์ ตัวแปรด้านการจูงใจ ตัวแปรด้านการพัฒนาองค์กร และตัวแปรด้านการมีส่วนร่วม และ (2) ตัวแปรตาม (Dependent variable) ได้แก่ระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัดตราด ตามหลักการบริหารจัดการที่ดี 6 ประการ คือหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

4. กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วยตัวแปรอิสระ (Independent variable) 6 ด้าน ได้แก่ตัวแปรด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตัวแปรด้านสมรรถนะในการทำงาน ตัวแปรด้านความคาดหวัง และผลประโยชน์ ตัวแปรด้านการจูงใจ ตัวแปรด้านการพัฒนาองค์กร และตัวแปรด้านการมีส่วนร่วม และ (2) ตัวแปรตาม (Dependent variable) ได้แก่ระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัดตราด ตามหลักการบริหารจัดการที่ดี 6 ประการ คือหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ดังภาพที่ 1



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยเรื่อง การประเมิน ผลการพัฒนาระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเครือข่ายองค์กรชุมชนจังหวัดตราด

5. สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัดตราด ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70

สมมติฐานที่ 2 ระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเครือข่ายแต่ละเครือข่ายมีความแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 ตัวแปรด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตัวแปรด้านสมรรถนะในการทำงาน ตัวแปรด้านความคาดหวัง และผลประโยชน์ ตัวแปรด้านการจูงใจ ตัวแปรด้านการพัฒนาองค์กร และตัวแปรด้านการมีส่วนร่วม มีอิทธิพลต่อระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบการ

บริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเครือข่ายองค์กรชุมชนจังหวัดตราด

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 การประเมินผลการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี หมายถึง การศึกษาระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัดตราด โดยมีองค์ประกอบสำคัญ 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

6.2 เครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัดตราด หมายถึง เครือข่ายภาคประชาชนของจังหวัดตราด คือ องค์กรชุมชนคนตราด

6.3 การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง การที่เครือข่ายองค์กรชุมชนจังหวัดตราดนำหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีไปใช้บริหารงานในเครือข่ายองค์กรชุมชนให้ประสบความสำเร็จ

6.4 สมรรถนะในการทำงาน หมายถึง ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพของคณะกรรมการเครือข่ายองค์กรชุมชน

6.5 ความคาดหวัง และผลประโยชน์ หมายถึง สิ่งที่คุณสมบัติและสมาชิกมุ่งหวังให้เกิดขึ้นในการทำกิจกรรมของเครือข่ายองค์กรชุมชน

6.6 การจูงใจ หมายถึง สิ่งโน้มน้าว ชักนำให้คณะกรรมการและสมาชิกเครือข่ายองค์กรชุมชนเกิดความมานะที่จะดำเนินกิจกรรมของเครือข่ายองค์กรชุมชนให้บรรลุเป้าหมาย

6.7 การพัฒนาองค์กร หมายถึง การพัฒนาที่ประกอบด้วย การจูงใจ ภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วม การทำงานเป็นทีม และความผูกพันและการยอมรับ เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเครือข่ายองค์กรชุมชน

6.8 การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่คณะกรรมการ และสมาชิกมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของเครือข่ายองค์กรชุมชนในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมติดตามผลการดำเนินงาน

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยครั้งนี้ทำให้เกิดประโยชน์ในด้านวิชาการ คือทำให้เกิดการทดสอบแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเครือข่ายองค์กรชุมชน และประโยชน์ในด้านการปฏิบัติงาน คือ ได้ต้นแบบ พัฒนาไปสู่การเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน และสามารถนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีทั้งในเครือข่ายองค์กรชุมชน ระดับจังหวัด ระดับกลุ่มจังหวัด ระดับภาค และระดับประเทศ

8. วิธีดำเนินการวิจัย

8.1 รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยแบบไม่ทดลอง โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ที่เน้นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

8.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

8.2.1 ประชากร คือเครือข่ายองค์กรชุมชนจังหวัดตราด จำนวน 9 เครือข่าย ที่มีการบริหารจัดการระดับจังหวัด มีจำนวน 72,704 คน

8.2.2 กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่เป็นตัวแทนเครือข่ายองค์กรชุมชน 9 เครือข่าย คำนวณด้วยสูตรของทาโรยามาเน (Yamane, 1973 : 125) (รังสรรค์ ประเสริฐศรี 2551: 42) ระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนเครือข่ายองค์กรชุมชนเท่ากับ 398 คน

8.2.3 วิธีการสุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ดังนี้

1) คณะกรรมการเครือข่ายองค์กรชุมชน 9 เครือข่าย สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีไม่ใช้ความน่าจะเป็นแบบเจาะจง กำหนดกลุ่มตัวอย่างไว้เครือข่ายละ 7 คน จำนวน 63 คน

2) สมาชิกเครือข่ายองค์กรชุมชน 9 เครือข่าย ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยใช้ความน่าจะเป็นแบบชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน (proportional stratified sampling) ได้จำนวน 335 คน

8.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

8.3.1 แบบสอบถาม

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง

ส่วนที่ 2 ข้อมูลระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีในเครือข่ายองค์กรชุมชน

ส่วนที่ 3 ข้อมูลปัจจัยที่เกี่ยวกับระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเครือข่ายองค์กรชุมชน

ส่วนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ ต่อการพัฒนาระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีในเครือข่ายองค์กรชุมชน เป็นแบบสอบถามปลายเปิดที่มีเนื้อหา

เกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเครือข่ายองค์กรชุมชนให้ประสบความสำเร็จ

8.3.2 แบบสัมภาษณ์ สำหรับคณะกรรมการเครือข่ายองค์กรชุมชนระดับจังหวัด ใช้การสัมภาษณ์ (Interview) โดยใช้กรอบ CIPP model

8.3.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของ ครอนบาช โดยทดลองใช้ (Try out) กับเครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตตำบลอ่าวใหญ่ อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด จำนวน 30 คน พบว่าแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .95 ตัวแปรตัวแปรอิสระ คือ ตัวแปรด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .93 ตัวแปรด้านสมรรถนะในการทำงานมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .95 ตัวแปรด้านความคาดหวังและผลประโยชน์มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .87 ตัวแปรด้านการจูงใจมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .73 ตัวแปรด้านการพัฒนาองค์กรมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .75 ตัวแปรด้านการมีส่วนร่วมมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .77 และตัวแปรตาม คือระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบการบริหารจัดการที่ดีของเครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัดตราด มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .70

8.3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมมี 2 วิธี คือ (1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยการใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์คณะกรรมการเครือข่ายองค์กรชุมชนระดับจังหวัด และ (2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) รวบรวมข้อมูลโดยการค้นคว้าจากเอกสารของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน ข้อมูลการดำเนินงานของเครือข่ายองค์กรชุมชนจังหวัดตราด บทความทางวิชาการ และเว็บไซต์ต่างๆ

8.3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ประกอบด้วย

1) การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับการวิเคราะห์ 2 ส่วน คือ (1) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง (2) การ

วิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับตัวแปรอิสระ (Independent variable) ได้แก่ ตัวแปรด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตัวแปรด้านสมรรถนะในการทำงาน ตัวแปรด้านความคาดหวัง และผลประโยชน์ ตัวแปรด้านการจูงใจ ตัวแปรด้านการพัฒนาองค์กร และตัวแปรด้านการมีส่วนร่วม และ ตัวแปรตาม (Dependent variable) ได้แก่ระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีในเครือข่ายองค์กรชุมชนจังหวัดตราด ในหลักการบริหารจัดการที่ดี 6 ประการ คือหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

2) การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงอนุมาน เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยใช้ค่า t-test ใช้สำหรับการวิเคราะห์ระดับความสำเร็จของเครือข่ายในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี มีไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 ใช้ค่า F-test โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ใช้สำหรับการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความสำเร็จของแต่ละเครือข่ายในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี และใช้ค่า F-test โดยการวิเคราะห์ถดถอยแบบขั้นตอน (Regression Model stepwise) ใช้สำหรับวิเคราะห์หาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเครือข่ายองค์กรชุมชน กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติ คือ .05

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้กรอบ CIPP model จากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์คณะกรรมการเครือข่ายองค์กรชุมชนระดับจังหวัด เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม (C-Context) ปัจจัยนำเข้า (I-Input) กระบวนการ (P-Process) และผลผลิต (P-Product) ของการพัฒนาระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเครือข่ายองค์กรชุมชน และเสนอแนะแนวทางการพัฒนาระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเครือข่ายองค์กรชุมชน

9. ผลการวิจัย

1. ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 255 คน (ร้อยละ 64.1) ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-45 ปี มีจำนวน 129 คน (ร้อยละ 40.7) โดยมีสถานภาพ

สมรสมากที่สุด มีจำนวน 229 คน (ร้อยละ 57.5) ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีจำนวน 97 คน (ร้อยละ 24.4) ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีจำนวน 149 คน (ร้อยละ 36.7) มีรายได้ระหว่าง 5,001-10,000 บาท มีจำนวน 185 คน (ร้อยละ 46.5) และเป็นสมาชิกเครือข่ายองค์กรชุมชนมาแล้ว 3-4 ปี มีจำนวน 121 คน (ร้อยละ 30.4)

2. ความคิดเห็นของเครือข่ายองค์กรชุมชนต่อระดับความสำเร็จในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเครือข่ายองค์กรชุมชนจังหวัดตราด

จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวน 398 คน ประเมินความสำเร็จของการพัฒนา

ระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัดตราด ตามหลักการบริหารจัดการที่ดี 6 ประการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย = 3.74 แยกตามหลัก 6 ประการ ดังนี้ (1) หลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ 3.81 (2) หลักคุณธรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ 3.85 (3) หลักความโปร่งใส มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ 3.70 (4) หลักการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง คือ 3.65 (5) หลักความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ 3.71 และ (6) หลักความคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ 3.72

3. ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบการบริหาร

จัดการบ้านเมืองที่ดีของเครือข่ายองค์กรชุมชนจังหวัดตราด

จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวน 398 คน ประเมินความสำเร็จของตัวแปรอิสระ 6 ตัวแปรต่อการพัฒนาระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเครือข่ายองค์กรชุมชนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก คือ 3.73 และเมื่อพิจารณาเป็นรายตัวแปรพบว่า (1) ตัวแปรด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ 3.66 (2) ตัวแปรด้านการพัฒนาองค์กร มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ 3.91 (3) ตัวแปรด้านความคาดหวังและผลประโยชน์ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ 3.76 (4) ตัวแปรด้านการมีส่วนร่วม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ 3.71 (5) ตัวแปรด้านการจูงใจ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ 3.69 และ (6) ตัวแปรด้านสมรรถนะในการทำงาน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ 3.67

4. การทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบสมมติฐานที่ 1 ระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัดตราด มีไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 กำหนดเป็น H_0 และ H_1 ดังนี้

H_0 : ระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัดตราด มีน้อยกว่าร้อยละ 70

H_1 : ระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัดตราด ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของเครือข่ายองค์กรชุมชนต่อระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเครือข่ายองค์กรชุมชน

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	Std.Error Mean	t	df	Sig. (2-tailed)
การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี	3.74	.55	.02755	135.753	397	.000

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 1 พบว่าระดับความสำเร็จของเครือข่ายองค์กรชุมชนในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัดตราด มีค่า $t = 135.753$, $p = .000 < .05$ จึงปฏิเสธ H_0

ยอมรับ H_1 แสดงว่า ระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ของเครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัด ตราด มีไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70

การทดสอบสมมติฐานที่ 2 ระดับความสำเร็จ

ของการพัฒนาระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเครือข่ายแต่ละเครือข่ายมีความแตกต่างกัน กำหนดเป็น H_0 และ H_1 ดังนี้

H_0 : ระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเครือข่ายแต่ละเครือข่ายไม่มีความแตกต่างกัน

H_1 : ระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเครือข่ายแต่ละเครือข่ายมีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเครือข่ายองค์กรชุมชน (N = 398)

ตัวแปรอิสระ	ลำดับที่ของสมการถดถอย (model)				
	1	2	3	4	5
การนำนโยบายไปปฏิบัติ	.852	.452	.447	.445	.420
สมรรถนะในการทำงาน		.452	.386	.321	.280
ความคาดหวัง และผลประโยชน์			.102	.111	.096
การมีส่วนร่วม				.095	.086
การพัฒนาองค์กร					.093
Constant	.710	.542	.502	.437	.417
R	.852	.878	.881	.884	.885
R ²	.726	.770	.775	.781	.783
R ² Change	.726	.044	.005	.005	.002
Std. Error of the Estimate	.288	.264	.264	.258	.257
	26	21	12	60	64
F	104	661.	453.	350.	282.
	7.102	379	530	027	903
Sig. (P)	.000	.000	.000	.000	.000

*P < .05

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 2 พบว่า $df = 8$, $F = 6.264$ และ $p = .000 < .05$ จึงปฏิเสธ H_0 ยอมรับ H_1 แสดงว่า ค่าเฉลี่ยระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเครือข่ายแต่ละเครือข่ายมีความแตกต่างกัน จึงนำมาตรวจสอบเปรียบเทียบระหว่างเครือข่ายองค์กรชุมชนภายหลัง (Post Hoc Multiple Comparisons) พบว่ามีระดับความสำเร็จแตกต่างกัน 4 กลุ่ม คือ (1) เครือข่ายผู้สูงอายุสูงกว่าเครือข่ายสตรีอาสาพัฒนา .4320 (2) เครือข่ายอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านสูงกว่าเครือข่ายสตรีอาสาพัฒนา

.6081 (3) เครือข่ายอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านสูงกว่าเครือข่ายเยาวชนคนดีศรีเมืองตราด .6438 และ (4) เครือข่ายอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านสูงกว่าเครือข่ายคนพิการ .7508

การทดสอบสมมติฐานที่ 3 ตัวแปรด้านการ

การนำนโยบายไปปฏิบัติ ตัวแปรด้านสมรรถนะในการทำงาน ตัวแปรด้านความคาดหวัง และผลประโยชน์ ตัวแปรด้านการจูงใจ ตัวแปรด้านการพัฒนาองค์กร และตัวแปรด้านการมีส่วนร่วม มีอิทธิพลต่อระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบ

การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัดตราด กำหนดเป็น H_0 และ H_1 ดังนี้

H_0 : ตัวแปรด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตัวแปรด้านสมรรถนะในการทำงาน ตัวแปรด้านความคาดหวัง และผลประโยชน์ ตัวแปรด้านการจูงใจ ตัวแปรด้านการพัฒนาองค์กร และตัวแปรด้านการมีส่วนร่วม ไม่มีอิทธิพลต่อระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัดตราด

H_1 : ตัวแปรด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตัวแปรด้านสมรรถนะในการทำงาน ตัวแปรด้านความคาดหวัง และผลประโยชน์ ตัวแปรด้านการจูงใจ ตัวแปรด้านการพัฒนาองค์กร และตัวแปรด้านการมีส่วนร่วม มีอิทธิพลต่อระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัดตราด

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า มีตัวแปรที่เข้าสู่สมการถดถอยดังนี้

1) ตัวแปรด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นตัวแปรลำดับแรกที่เข้าสู่สมการถดถอยมีความสามารถในการอธิบายความผันแปรเรื่องการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเครือข่ายองค์กรชุมชน ได้ร้อยละ 72.6 มีนัยสำคัญที่ .05 ($R^2 = .726$, $P = .000$)

2) ตัวแปรด้านสมรรถนะในการทำงานเป็นตัวแปรลำดับที่สองที่เข้าสู่สมการถดถอย มีความสามารถในการอธิบายความผันแปรเรื่องการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเครือข่ายองค์กรชุมชน ได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.4 มีนัยสำคัญที่ .05 ($R^2 \text{ Change} = .044$, $P = .000$)

3) ตัวแปรด้านความคาดหวัง และผลประโยชน์ เป็นตัวแปรตัวที่สามที่เข้าสู่สมการถดถอย มีความสามารถในการอธิบายความผันแปรเรื่องการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเครือข่ายองค์กรชุมชน ได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.5 มีนัยสำคัญที่ .05 ($R^2 \text{ Change} = .005$, $P = .000$)

4) ตัวแปรด้านการมีส่วนร่วม เป็นตัวแปรตัวที่สี่ที่เข้าสู่สมการถดถอย มีความสามารถในการอธิบายความผันแปรเรื่องการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเครือข่ายองค์กรชุมชน ได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.5 มีนัยสำคัญที่ .05 ($R^2 \text{ Change} = .005$, $P = .000$)

5) ตัวแปรด้านการพัฒนาองค์กร เป็นตัวแปรที่เข้าสู่สมการถดถอยเป็นตัวสุดท้าย มีความสามารถในการ

อธิบายความผันแปรเรื่องการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเครือข่ายองค์กรชุมชน ได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.2 มีนัยสำคัญที่ .05 ($R^2 \text{ Change} = .002$, $P = .000$) และเมื่อรวมทุกตัวแปรแล้วสามารถอธิบาย

ความผันแปรเรื่องการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเครือข่ายองค์กรชุมชนได้ร้อยละ 78.2 ($R^2 = .782$, $P = .000$)

5. ผลการวิเคราะห์ตามกรอบ CIPP model ปัญหา ข้อจำกัด และข้อเสนอแนะที่ได้จากการสัมภาษณ์คณะกรรมการเครือข่ายองค์กรชุมชนระดับจังหวัด และแบบสอบถามปลายเปิด

จากการผลการวิเคราะห์ตามกรอบ CIPP model พบว่า สภาพแวดล้อมด้านบวก (Context+) ของเครือข่ายองค์กรชุมชน คือ ความมีจิตอาสาเข้ามาทำงานเพื่อชุมชน ความตั้งใจทำงาน ความซื่อสัตย์ รับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ และภาคีพัฒนาส่วนใหญ่ให้กับยอมรับและร่วมมือกับชุมชนในการทำงาน สภาพแวดล้อมด้านลบ (Context-) ได้แก่ ไม่ค่อยมีการทำงานไม่เป็นทีม ขาดการยอมรับ การไว้วางใจซึ่งกันและกัน ภาคีพัฒนาบางส่วนยังความเข้าใจในการทำงานของภาคประชาชน ขาดการประสานงานร่วม และการยอมรับการทำงานของเครือข่ายองค์กรชุมชนกับภาคีพัฒนา ขาดความเข้าใจเรื่องการบริหารจัดการที่ดีอย่างถ่องแท้ จึงทำให้ดำเนินการไม่ได้ผลดังที่ตั้งเป้าหมายไว้ การทำงานของเครือข่ายยังไม่เป็นที่ยอมรับของชุมชน กติการ่วมในการทำงานยังไม่ปฏิบัติตามร่วมกัน 100% การประเมินผลก่อนการเปลี่ยนแปลงยังมีน้อย การรวบรวมผลการบริหารจัดการเพื่อชื่นชม เต็มเต็มยังมีน้อย มีแต่การสรุปบทเรียน แต่ไม่ขยายต่อ และขาดการรับผิดชอบ เอาใจใส่ ตรงต่อเวลา การให้ความสำคัญกับเพื่อนร่วมงาน

ปัจจัยนำเข้าด้านบวก (Input+) ได้แก่ เครือข่ายองค์กรชุมชนมีผู้นำที่มีจิตอาสา เสียสละ ทำงานด้วยความเต็มใจ ซื่อสัตย์และตั้งใจ พยายามเรียนรู้ เข้าใจบทบาทของตนเอง และเข้าใจผู้อื่น ผู้นำเครือข่ายองค์กรชุมชนสามารถประสานภาคีร่วมกับท้องที่ ท้องถิ่น และองค์กรเอกชน และเครือข่ายองค์กรชุมชนมีฐานข้อมูลจริงจากชุมชน ที่สามารถนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชน ปัจจัยนำเข้าด้านลบ (Input-) ได้แก่ มีคณะกรรมการที่ทำงานค่อนข้างน้อย ขาดแกนนำคนรุ่นใหม่เข้ามาร่วมงาน

การทำงานล่าช้า ไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ งบประมาณ และเครื่องมือ เครื่องใช้ไม่เพียงพอ ไม่มีความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน คณะกรรมการมีการเรียนรู้ พัฒนาตนเองน้อย เมื่อมีปัญหาจะโทษคนอื่น ๆ รอบข้าง ผู้นำไม่ฟังความคิดเห็นของคนอื่น กรรมการและสมาชิกไม่ค่อยมีเชื่อมั่นในเครือข่ายองค์กรชุมชน คณะทำงานในเครือข่ายมีหลายบทบาท (หมวกหลายใบ) การเมืองท้องถิ่นเป็นปัญหาหลักในการทำงาน และถูกต่อต้านจากกลุ่มผู้เสียผลประโยชน์

กระบวนการด้านบวก (Process+) ได้แก่ เครือข่ายองค์กรชุมชนมีการจัดทำโครงสร้างคณะกรรมการบริหารงานให้ชัดเจน การพัฒนาให้คณะกรรมการและสมาชิกมีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ การทำงานเป็นทีม ทำงานเพื่อเครือข่ายด้วยความเต็มใจ มีการประชุมปรึกษาหารือกันอย่างต่อเนื่อง การติดตาม ให้กำลังใจ เสนอแนะการทำงานร่วมกัน การมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการ สมาชิก ภาค และชุมชน การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ การชี้แจงการทำงานให้สมาชิกรับทราบ การทำงานบนฐานข้อมูลจริงและปัจจุบัน การทำงานอย่างต่อเนื่อง การทำงานบนฐานข้อมูลจริงและปัจจุบัน

กระบวนการด้านลบ (Process-) ได้แก่ การประสานงาน บางอย่างไม่ทั่วถึงสมาชิก ไม่ประชาสัมพันธ์งานให้สมาชิกรับรู้เท่าที่ควร ทำให้เกิดความเข้าใจไม่ตรงกัน การบริหารจัดการโปร่งใสแต่ยังไม่มีการชี้แจงต่อสมาชิกให้รับรู้ร่วมกัน

ผลผลิตด้านบวก (Product+) ได้แก่ เกิดการทำงานที่มีความชัดเจน มีระเบียบมากขึ้น สังคมรับรู้ และให้การยอมรับ เกิดการกระตือรือร้นในการทำงานร่วมกัน ขยายเครือข่าย เกิดความภาคภูมิใจ ความเชื่อมั่นในองค์กร กล้าประกาศตัวตนทำงานร่วมกัน การพัฒนาหนุนเสริมของ ภาคพัฒนามีมากขึ้น สามารถดำเนินงานตามเป้าหมายของเครือข่ายได้สำเร็จ ได้รับประมาณสนับสนุนมากขึ้น

10. การอภิปรายผล

ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 “ระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัดตราด มีไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70” อภิปรายผลได้ดังนี้

1) เครือข่ายองค์กรชุมชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีการบริหารจัดการในเครือข่ายองค์กรชุมชนโดยนำหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีมาใช้อยู่ในระดับมาก อันเป็นผลให้เครือข่ายองค์กรชุมชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายสามารถบริหารงานได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้มาก สอดคล้องกับ สนธยา พลศรี (2550) เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของเครือข่ายเป็นความสำเร็จในการดำเนินงานของเครือข่าย

2) การเคลื่อนงานของเครือข่ายองค์กรชุมชนมีรูปแบบการดำเนินการแบบไม่เป็นทางการ ที่เน้นการทำงานเพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นเป้าหมายหลัก ไม่เน้นกระบวนการทำงานที่เป็นขั้นตอน สอดคล้องกับแนวคิดของโจนาธาน บอสตัน และคณะเกี่ยวกับแนวคิดการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (ทศพร ศิริสัมพันธ์, 2551: 450)

ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 “ระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเครือข่ายแต่ละเครือข่ายมีความแตกต่างกัน” พบว่ามีเครือข่ายองค์กรชุมชนที่มีระดับความสำเร็จแตกต่างกันมีอยู่ 4 กลุ่ม โดยพบว่าเครือข่ายอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน มีค่าเฉลี่ยความสำเร็จสูงกว่าเครือข่ายสตรีอาสาพัฒนา เครือข่ายเยาวชนคนดีศรีเมืองตราด และเครือข่ายคนพิการ อภิปรายได้ว่าสาเหตุที่เครือข่ายอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมีค่าเฉลี่ยความสำเร็จสูงกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับเครือข่ายอื่นๆ มีดังนี้

1) เมืองศรีพิสัย คือเจ้าหน้าที่สถานีอนามัยคอยแนะนำ เติมเต็มความรู้ให้อย่างต่อเนื่อง ทำให้ทราบความเคลื่อนไหว ข่าวสารด้านสุขภาพเพื่อนำมาเผยแพร่สู่ชุมชนได้ สอดคล้องกับแนวคิดของสนธยา พลศรี (2550: 213) เกี่ยวกับรูปแบบการสร้างเครือข่ายองค์กรชุมชน

2) มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันอย่างต่อเนื่องทุกเดือน มีการทำกิจกรรมร่วมกันในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของสนธยา พลศรี (2550: 264) เกี่ยวกับเครือข่ายที่ประสบความสำเร็จ

3) มีโครงสร้างการบริหารงานทั้ง 4 ระดับ คือ ระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด สอดคล้องกับแนวคิดของเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ เกี่ยวกับเครือข่ายองค์กรชุมชน (อ้างถึงในสนธยา พลศรี, 2550: 208)

ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 “ตัวแปรด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตัวแปรด้านสมรรถนะในการทำงาน ตัวแปรด้านความคาดหวัง และผลประโยชน์ ตัวแปรด้านการจูงใจ ตัวแปรด้านการพัฒนาองค์กร และตัวแปรด้านการมีส่วนร่วม มีอิทธิพลต่อระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัดตราด” พบว่า

1) ตัวแปรด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นตัวแปรลำดับแรกที่เข้าสู่สมการถดถอย สอดคล้องกับแนวคิดของสมบัติ ธำรงธัญวงศ์ (2545: 410-412) เกี่ยวกับความสำคัญของการนำนโยบายไปปฏิบัติ (อ้างในนาวิรัตน์ จำจด, 2551: 17-19; วรเดช จันทรร, 2548) เกี่ยวกับความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

2) ตัวแปรด้านสมรรถนะในการทำงานเป็นตัวแปรลำดับที่สองที่เข้าสู่สมการถดถอย สอดคล้องกับแนวคิดของ Spencer and Spencer (1993) เรื่องสมรรถนะในการทำงาน และทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์เกี่ยวกับองค์การสมรรถนะสูง และรัตนภรณ์ มูรี (2550) เกี่ยวกับสมรรถนะ

3) ตัวแปรด้านความคาดหวัง และผลประโยชน์ เป็นตัวแปรตัวที่สามที่เข้าสู่สมการถดถอย สอดคล้องกับแนวคิดของ Victor H. Vroom เรื่องทฤษฎีความคาดหวัง (Expectancy Theory) (อ้างในบุญน้อม ศิลาสัน, 2550: 73)

4) ตัวแปรด้านการมีส่วนร่วม เป็นตัวแปรตัวที่สี่ที่เข้าสู่สมการถดถอย สอดคล้องกับแนวคิดของสมนึก ปัญญาสิงห์ (2539) เรื่องความสำคัญของการมีส่วนร่วม (อ้างถึงในบุญน้อม ศิลาสัน, 2550: 56) และยุทธศาสตร์การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม

5) ตัวแปรด้านการพัฒนาองค์กร เป็นตัวแปรที่เข้าสู่สมการถดถอยเป็นตัวสุดท้าย สอดคล้องกับแนวคิดของ วรเดช จันทรร (2548) เรื่องตัวแบบทางด้านการพัฒนาองค์กร

ส่วนตัวแปรที่ไม่เข้าสมการถดถอย คือ ตัวแปรด้านการจูงใจ ซึ่งเป็นเรื่องของสิ่งโน้มน้าว ชักนำให้บุคคลเกิดความมานะที่จะดำเนินกิจกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย น่าจะมีสาเหตุสำคัญ 2 ประการ คือ

1) เครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัดตราดยังไม่ค่อยมีลักษณะชุมชนเมือง ยังมีการดำรงชีวิตตามวิถีวัฒนธรรม ประเพณีดั้งเดิมอยู่มาก การดำรงชีวิตเรียบง่าย

สงบ จึงไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการสร้างสิ่งกระตุ้น สิ่งโน้มน้าว การสร้างการเปลี่ยนแปลงมากนัก

2) การรวมเป็นเครือข่ายองค์กรชุมชนของชุมชนนั้นเกิดจากการรวมตัวของผู้นำที่มีจิตอาสาที่จะเข้ามาทำงานเพื่อชุมชน ซึ่งเป็นลักษณะส่วนบุคคล การจูงใจในด้านวัตถุ หรือเงินตรา จึงไม่ค่อยมีอิทธิพลมากนัก

11. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะต่อตัวแปรอิสระที่เข้าสู่สมการถดถอย

1.1 ตัวแปรด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ

1) ข้อเสนอแนะด้านวัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย ควรชี้แจงวัตถุประสงค์แนวทางการทำงานของเครือข่ายองค์กรชุมชนให้สมาชิกได้รับทราบโดยทั่วกัน เพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันอย่างชัดเจน

2) ข้อเสนอแนะด้านทรัพยากรเพียงพอในการบริหารงานให้เป็นไปตามนโยบาย ควรบริหารจัดการทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด หน่วยงานภาครัฐที่เป็นองค์กรพี่เลี้ยงควรเสริมหนุนทรัพยากรให้เพียงพอต่อการบริหารงานของเครือข่ายองค์กรชุมชนเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ควรจัดทำโครงสร้างการบริหารงานให้ชัดเจนมีบุคลากรที่เพียงพอต่อการทำงาน มีคณะกรรมการที่เป็นตัวจริง เสียจริง แบ่งเบาหน้าที่ตามความสามารถของแต่ละบุคคลเพื่อให้สามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างเต็มที่

3) ข้อเสนอแนะด้านการสื่อสารระหว่างองค์กรและการติดตามเครือข่ายองค์กรชุมชน ควรจัดให้มีการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของเครือข่ายองค์กรชุมชนอย่างต่อเนื่อง แลกเปลี่ยนข่าวสารกับเครือข่ายอื่นๆ สร้างเครือข่ายในการทำงาน ควรสื่อสารข่าวสารข้อมูลสู่สมาชิกและชุมชนอย่างต่อเนื่องให้ การพัฒนาการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน 3 ระยะ คือ ก่อนการทํากิจกรรม ระหว่างดำเนินกิจกรรม และหลังทํากิจกรรม และ 3 ระดับ คือ ระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล และระดับจังหวัด การสรุปบทเรียนการทำงานของเครือข่าย เพื่อนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

4) ข้อเสนอแนะด้านคุณสมบัติของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ควรพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการเครือข่ายองค์กรชุมชนให้สามารถทำงาน

ตอบสนองต่อเครือข่ายฯ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการสื่อสารระหว่างคณะกรรมการเครือข่ายองค์กรชุมชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันในการทำงาน และมีความพร้อมในการปฏิบัติงาน

5) ข้อเสนอแนะด้านเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองควรเสริมความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ภายนอกเครือข่ายองค์กรชุมชน ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ที่อยู่นอกเหนือการควบคุม เพื่อให้ทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจ และเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นได้

6) ข้อเสนอแนะด้านความร่วมมือของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ ควรส่งเสริม ให้ความรู้แนวทางการดำเนินงานของเครือข่ายองค์กรชุมชน และแนวคิดเกี่ยวกับหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ เห็นประโยชน์ ปรารถนาให้ทุกส่วนมีส่วนร่วม นำแนวทางมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนได้อย่างชัดเจน โดยปรับแนวทางให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า ของชุมชน เพื่อให้เครือข่ายองค์กรชุมชนสามารถบริหารจัดการองค์กรชุมชนนำไปสู่การพึ่งตนเองตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1.2 ตัวแปรด้านสมรรถนะในการทำงาน

1) ข้อเสนอแนะด้านสมรรถนะหลัก ควรพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการเครือข่ายองค์กรชุมชนให้มีความรู้ ความเข้าใจในการทำงานตามบทบาทหน้าที่ เรื่องการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ควรนำหลักพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการบริหารงาน การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมปรารถนาดี ปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย ให้เกิดขึ้นในเครือข่าย และชุมชน

2) ข้อเสนอแนะด้านสมรรถนะสายอาชีพ ควรจัดโครงสร้างคณะทำงานให้ชัดเจน เน้นย้ำอุดมการณ์ร่วม การให้อิสระในการคิด ตัดสินใจอย่างเต็มที่บนฐานของความถูกต้อง ดีงาม เพื่อให้สามารถใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงาน อย่างเต็มที่ พร้อมกับเสริมหนุนทักษะทางเทคโนโลยีที่จำเป็นสำหรับการขับเคลื่อนงานของชุมชน สำหรับผู้นำต้องรู้จักเรียนรู้สิ่งที่ชุมชนเป็นอยู่ แล้วปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมนั้น ควรจัดทำแผนการเคลื่อนงาน และแผนงบประมาณของเครือข่ายที่ได้จากฐานข้อมูลจริงจากชุมชน

3) ข้อเสนอแนะด้านสมรรถนะด้านเทคนิค ควรพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงาน และระบบขั้นตอนการทำงานของเครือข่ายองค์กรชุมชนอย่างชัดเจน ถ่ายทอดองค์ความรู้สู่เยาวชนคนรุ่นใหม่ ให้คนรุ่นใหม่ได้เสริมหนุนการทำงาน และต่อยอดงานจากผู้นำรุ่นเก่าได้ มีระบบการบริหารจัดการการเงิน บัญชี ที่ชัดเจน โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้

1.3 ตัวแปรด้านความคาดหวัง

1) ข้อเสนอแนะด้านผลตอบแทนที่จะได้รับในอนาคต ควรสร้างค่านิยมจิตอาสา ทศนคติความเป็นเจ้าของร่วมกันของเครือข่ายองค์กรชุมชน สร้างความภาคภูมิใจในการเข้าร่วมงานกับเครือข่ายองค์กรชุมชน เห็นผลตอบแทนที่มีค่ากว่าตัวเงิน

2) ข้อเสนอแนะด้านการเห็นความสำคัญ (คุณค่า) ของผลตอบแทนนั้น ควรรวบรวมและนำเสนอ ชื่นชมผลงานผู้ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม เป็นผลตอบแทนที่มีคุณค่าต่อจิตใจ เพื่อชื่นชมร่วมกัน

3) ข้อเสนอแนะด้านความพยายามในการปฏิบัติงานเพื่อให้ได้ผลตอบแทน ควรนำแนวคิด “I AM READY” มาปรับใช้ การสร้างเจตคติที่ดีของแกนนำ เพื่อให้มีกำลังใจทำงานได้อย่างเต็มที่

1.4 ตัวแปรด้านความร่วมมือ

ข้อเสนอแนะว่า ควรมีการรณรงค์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมเสนอแนะความคิดเห็น ร่วมรับรู้ข้อมูลร่วมพัฒนา และการพัฒนาศักยภาพให้มีความรู้ ความเข้าใจในแนวทางการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ สมาชิก ภาควิ และชุมชนให้มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น

1.5 ตัวแปรด้านการพัฒนาองค์กร

1) ข้อเสนอแนะด้านการจูงใจ ควรจัดสวัสดิการให้กับคณะกรรมการเครือข่ายองค์กรชุมชนให้เหมาะสม การให้อิสระในการคิด ตัดสินใจ และทำงานของคณะกรรมการเครือข่ายองค์กรชุมชน ควบคู่ไปกับการสร้างจิตสำนึกในการทำงานเพื่อส่วนรวมอย่างแท้จริง สมาชิกควรเข้าใจความเสียสละของคณะกรรมการเครือข่ายองค์กรชุมชนที่ทำงานด้วยความเต็มใจ และตั้งใจ ควรให้กำลังใจ ชมเชยการทำงานของคณะกรรมการตามสมควร และดิชม ให้คำแนะนำการทำงานแบบเสริมพลัง

2) ข้อเสนอแนะด้านภาวะผู้นำ ผู้นำควรพัฒนาศักยภาพ บุคลิกภาพของตนเองสู่การเป็นผู้นำเรียนรู้ให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง มีพลัง มีความมั่นใจใน

การทำงาน ที่จะสามารถสร้างความเชื่อมั่นเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นกับเครือข่ายองค์กรชุมชน การทำงานโดยยึดหลักเหตุและผล เพื่อประโยชน์ของชุมชน ไม่ตัดสินใจโดยใช้อำนาจ หรือการเอินเอียง

3) ข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วม เครือข่ายองค์กรชุมชนควรเปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วม คิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนทุกขั้นตอน และการส่งเสริมความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงาน ในส่วนของเครือข่ายควรนำเครือข่ายองค์กรชุมชนเข้าสู่กระบวนการรับรองสถานภาพองค์กรชุมชน และการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชน เพื่อให้เครือข่ายองค์กรชุมชนที่บริหารจัดการโดยภาคประชาชน ส่งผลให้การทำงานของชุมชนสามารถดำเนินไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ได้ง่ายขึ้น โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของชุมชน การเชื่อมประสานความร่วมมือกับภาคีพัฒนาภาคส่วนต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ เอกชน หรือประชาสังคม เพื่อระดมพลังความคิด ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชน

4) ข้อเสนอแนะด้านการทำงานเป็นทีม คณะกรรมการและสมาชิกเครือข่ายองค์กรชุมชนควรยอมรับความคิดเห็นที่มุ่งให้เกิดประโยชน์ร่วม สร้างสามัคคีในเครือข่าย เพื่อการทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข และประสบความสำเร็จ

5) ข้อเสนอแนะด้านความผูกพันและการยอมรับ ควรมีกิจกรรมร่วมกันในเครือข่ายองค์กรชุมชนสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดเป็นความผูกพัน และการยอมรับกันและกันในการทำงานอย่างแท้จริง

3.2 ข้อเสนอต่อตัวแปรตาม คือ ระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัดตราด ตามหลักการบริหารจัดการที่ดี 6 ประการ คือหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า มีข้อเสนอแนะดังนี้

3.2.1 หลักนิติธรรม ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำหนดกฎ ระเบียบ กติกาของเครือข่ายองค์กรชุมชน เพื่อให้กฎ ระเบียบ กติกาที่กำหนดขึ้นเป็นยอมรับของสมาชิกและชุมชน และช่วยตรวจสอบการใช้อำนาจของคณะกรรมการให้ถูกต้อง และควรเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ หรือแจ้งให้ชุมชนทราบถึงกฎ ระเบียบ กติกาของเครือข่ายองค์กรชุมชนทราบอย่างต่อเนื่อง

3.2.2 หลักคุณธรรม ควรนำหลักธรรมในพระพุทธศาสนามาประกอบการปฏิบัติงานคือพรหมวิหาร 4 ประกอบด้วย เมตตา คือ ความรักหรือความปรารถนาให้ผู้อื่นเป็นสุข กรุณา คือ ความสงสารหรือความปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ มุทิตา คือ การมีจิตใจอ่อนโยนยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี และอุเบกขา การวางใจเป็นกลาง รู้จักวางเฉย และอิทธิบาท 4 คือ ประกอบด้วย ฉันทะ คือ ความพอใจรักใคร่ในสิ่ง(งาน)นั้น วิริยะ คือ ความพากเพียรในสิ่ง(งาน)นั้น จิตตะ คือความเอาใจใส่ฝักใฝ่ในสิ่ง(งาน)นั้น และวิมังสา คือ ความหมั่นสอดส่องในเหตุผลของสิ่ง(งาน)นั้น มาใช้ในการบริหารงานของเครือข่ายองค์กรชุมชน

3.2.3 หลักความโปร่งใส ควรเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนา คือการมีศีล 5 หิริโอตตปละ และเจตคติที่ดีของแกนนำ ควรส่งเสริมให้มีกระบวนการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลแบบเสริมพลังในการดำเนินการของเครือข่ายองค์กรชุมชนร่วมกัน แก้ไขจุดอ่อน เสริมหนุนจุดแข็ง ควรเปิดการประชาสัมพันธ์การทำงานสู่สาธารณะ การเชื่อมประสานงานกับหน่วยต่างๆ เช่น สถานีวิทยุ หรือวิทยุชุมชนเป็นต้น ควรมีการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการ การเงิน/บัญชีของเครือข่ายอย่างโปร่งใส โดยการจัดทำบัญชีอย่างง่ายของเครือข่ายฯ ให้สมาชิกได้รับรู้ และชี้แจงต่อสมาชิกให้รับรู้ร่วมกันทุกเดือน และขอคำปรึกษาด้านการจัดทำบัญชีได้จากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่มีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และพร้อมเสริมหนุนชุมชนในการจัดทำบัญชี

3.2.4 หลักการมีส่วนร่วม ควรส่งเสริมให้สมาชิกมีส่วนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินงาน ร่วมรับผิดชอบ และร่วมติดตามผลการปฏิบัติงาน โดยการสร้างแรงจูงใจให้แก่สมาชิกและชุมชน การเสริมหนุน ให้กำลังใจ ยกย่อง ชมเชย ให้รางวัล การให้อภัย และการสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ควรจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่องให้มีการแลกเปลี่ยน พูดคุย ปรึกษาหารือ ชักถามข้อสงสัยเพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

3.1.5 หลักความรับผิดชอบ ควรสร้างจิตสำนึกรับผิดชอบ การทำงานโดยใช้หลักเหตุผล พิจารณาอย่างรอบคอบถึงเหตุและผลที่เกิดขึ้น และการยอมรับต่อผลที่เกิดขึ้นเพื่อ ปรับปรุงแก้ไข และป้องกัน

3.1.6 หลักความคุ้มค่า ควรบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด และ

ควรเชื่อมโยงทรัพยากรกับหน่วยงานภายนอก และควรมี
การพัฒนาระบบการบริหารจัดการการเงิน/บัญชีให้ชัดเจน

3.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR-Participatory Action Research) ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับพัฒนาการ และความสำเร็จขององค์กรชุมชนคนตราด ควรวิจัยเครือข่ายองค์กรชุมชนในภาคตะวันออกทั้ง 8 จังหวัด(ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด สระแก้ว ปราจีนบุรี นครนายก และสระแก้ว) ควรใช้ตัวแปร

อื่นในการวิจัย อาทิเช่น ตัวแปรผู้นำ ตัวแปรการได้รับความรู้ความเข้าใจ ตัวแปรการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตัวแปรการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ตัวแปรกระบวนการพัฒนารวม และค่านิยมในการทำงาน ตัวแปรการบริหารงานเชิงกลยุทธ์ และตัวแปรการสนับสนุนด้านทรัพยากร

บรรณานุกรม

บุญน้อม ศิลาสานัน. (2550). *การมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรชุมชนในการแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืน จังหวัดตราด*. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ แขนงวิชาการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

นาวิรัตน์ จำด. (2551). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติ : ศึกษาเฉพาะกรณีกรมการพัฒนาชุมชนในสังกัดส่วนกลาง*. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ แขนงวิชาการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ทศพร ศิริสัมพันธ์. (2551). *ทิศทางและแนวโน้มรัฐประศาสนศาสตร์*. ประมวลสาระชุดวิชา แนวคิด ทฤษฎี และหลักการทางรัฐประศาสนศาสตร์. นนทบุรี. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์. (2551, พฤษภาคม-สิงหาคม). องค์การสมรรถนะสูงกับความรับผิดชอบต่อสังคม. *วารสารการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน*, 15(2), หน้า 11 – 20.

รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2551). *ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง*. ประมวลสาระชุดวิชา วิทยานิพนธ์ 2. นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาวิทยาการจัดการ.

รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2551, กรกฎาคม-ธันวาคม). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์*. *วารสารการจัดการสมัยใหม่*, 6(2), หน้า 13.

รัตนกรรณ์ มูรี. (2550). *สมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนหลักสูตรสอนภาษาในโรงเรียนในเครือข่ายสารสาสน์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ แขนงวิชาการศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

วรงค์ จันทรร. (2548). *ทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ. สมาคมนักวิจัยมหาวิทยาลัยไทย (TURA).

สนธยา พลศรี. (2550). *เครือข่ายการเรียนรู้ในงานพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพฯ. โอ. เอส. พริ้นติ้งเฮาส์.

เสน่ห์ จัยโต. (2548, มกราคม). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์สู่ Competency Based Development. *วารสารการจัดการสมัยใหม่*, 3(1), หน้า 13-15